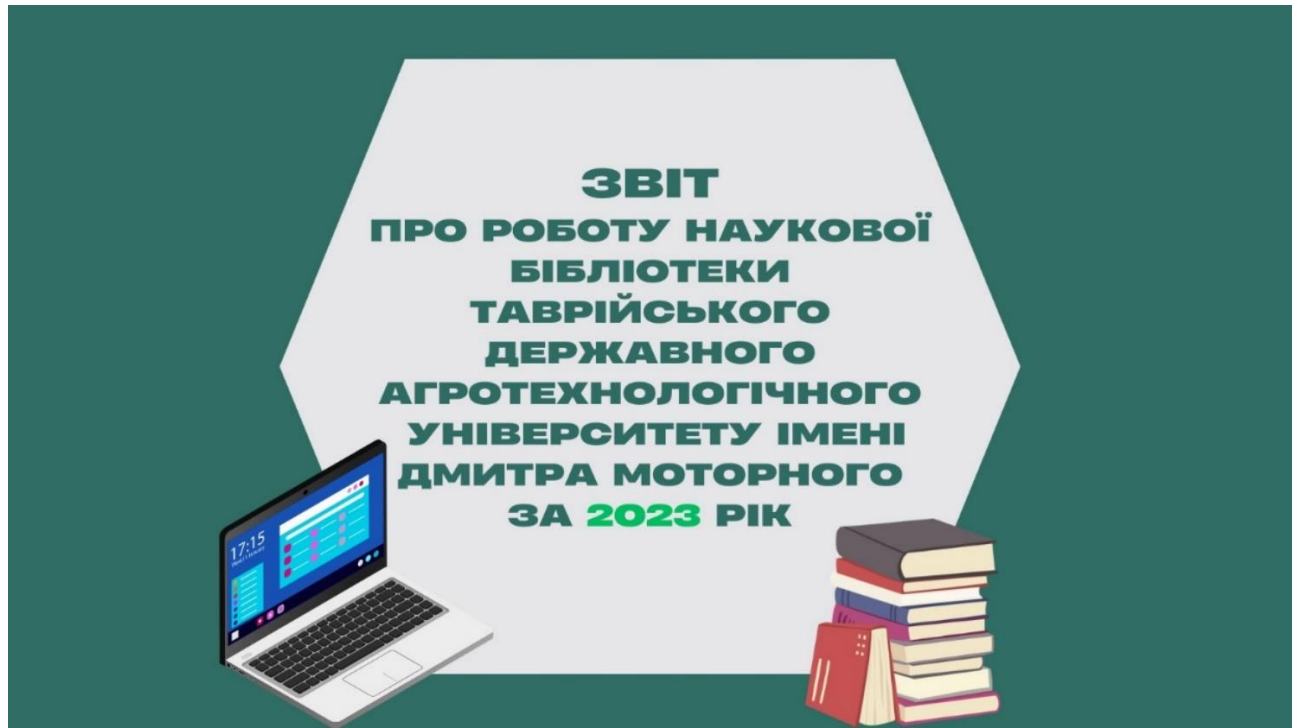

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Мелітополь- Запоріжжя 2024

ВСТУП

РОБОТА НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УМОВАХ ПЕРЕМІЩЕНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Наукова бібліотека Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного - невід'ємна частина інформаційного середовища університету, його ресурсний, комунікативний і соціально-культурний центр.

Від початку війни, окупації міста Мелітополь і Таврійського ДАТУ, наукова бібліотека університету зіткнулася з викликами небезпеки та втрат.

Окуповано:

- Приміщення наукової бібліотеки – 1655 м.кв.;
- Друкований фонд - 360185 прим. у т.ч. рідкісних та цінних документів – 2602 прим.
- Усі технічні засоби НБ: ПК, ноутбуки, сервери, копіювально-розмножувальна техніка тощо – 47 од.

Знищено:

- YouTube-канал наукової бібліотеки з понад 50 відеопрезентаціями.
- Експозиція раритетних етнографічних речей «Українська оселя».
- «Козацька історична бібліотека» яка налічувала понад 200 видань з історії козацтва. Це унікальні зібрання істориків та публіцистів, художні видання, які розповідають про історію України тощо

Наукова бібліотека у 2022-2023 рр. на фоні повномасштабного вторгнення РФ, запровадження воєнного стану в країні, переміщення Таврійського ДАТУ до Запоріжжя, зробила все можливе для організації роботи наукової бібліотеки (далі-НБ) в нових екстремальних умовах, а саме:

- повернення і відновлення електронних ресурсів та баз даних;
- організацію роботи працівників у дистанційному режимі;
- створення нових і оновлення власних інформресурсів;
- використання зовнішніх електронних інформаційних ресурсів;
- відновлення віртуального інформаційно-освітнього середовища для надання інформаційно-бібліотечних послуг користувачам у режимі віддаленого обслуговування;
- інформаційне забезпечення освітнього процесу та підтримки наукових досліджень університету.
- надання доступу до інформаційних ресурсів НБ.

Попри війну, Наукова бібліотека, продовжує свою діяльність у дистанційному режимі. Бібліотека постійно взаємодіє з університетською спільнотою: швидко

реагує на складні виклики воєнного часу, застосовує всі можливості глобальних комунікацій для забезпечення навчальної та наукової діяльності інформацією; впроваджує онлайнові технології для підвищення якості освітнього процесу, особливо в умовах дистанційного навчання; вдосконалює інформаційно-бібліотечні сервіси та продукти, що відповідають потребам користувачів.

КАДРИ НБ. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Кадровий склад НБ значно змінився після 27 травня 2022 року – дати офіційного захоплення інфраструктури ТДАТУ і НБ у тому числі. В час викликів окупації, кожен співробітник наукової бібліотеки мав визначитись зі своєю позицією. 9 бібліотекарів пішли на співпрацю з окупантами. 11 співробітників проявили справжню патріотичну і громадянську позицію і залишились з рідним університетом. Під час війни відкриваються не лише чесноти та героїзм, а й боягузливість, цинізм і продажність деяких людей. Очевидно, що війна як сповідь – показує людину такою якою вона є насправді.

Більшість співробітників НБ, що залишились у штаті ТДАТУ, не мали можливості виїхати з міста з різних причин. Відповідно до закону, їх перевели на простій (призупинення роботи) на час дії воєнного стану. Увесь цей час вони знаходяться у штатному розписі наукової бібліотеки, отримують кошти і усі соціальні виплати, відпустки, матеріальні заохочення.

Весь час в умовах релокації ТДАТУ, бібліотека працює в режимі обмежених можливостей. Наукова бібліотека сьогодні – це робоча група - 3 співробітника і інженер, які забезпечують роботу сервісів і надають послуги користувачам НБ.

Персонал бібліотеки

(без урахування технічного і обслуговуючого персоналу)

станом на 01.01.2024 р.

Кількість штатних одиниць	11
Загальна к-сть штатних працівників (осіб) бібліотеки	11
- у т.ч. жінок	10
Кількість бібліотечних працівників (осіб)	10
- у т.ч. з науковим ступенем	1
ЗА ОСВІТОЮ	
вища освіта (2-й рів. Магістр)	7
- у т.ч. спеціальна	6
вища освіта (1 рів., бакалавр)	2
- у т.ч. базова спеціальна	2
Початкова вища освіта (мол.бакл.)	1
- у т.ч. початкова спеціальна	-

Повна загальна середня освіта	-
ЗА СТАЖЕМ (бібліотечні працівники)	
До 3 років	1
3-9 років	-
10-20 років	1
Понад 20 років	8
Працюють повний робочий день	3
✓ На простої	6
✓ Відпустка без збер. ЗП на час воєн. стану	1

У ситуації релокації університету, коли недостатньо людей, співробітники бібліотеки підключаються до виконання багатьох завдань, необхідних університету: інформаційне наповнення сайту університету; підготовка інформації для різних організацій і видавництв, імідж-інформації; інформаційне супроводження вступної кампанії; моніторинг рейтингів університету тощо.

Працівники бібліотеки не тільки виконують весь масив роботи малими силами, але й беруть участь у науково-методичних семінарах, вебінарах. Впродовж 2023 року фахівці НБ брали участь у наступних заходах:

- Як знайти якісну освітню та наукову інформацію для своїх досліджень.
- Інноваційні технології в бібліотечно-інформаційній діяльності.
- Актуалізація та збереження бібліотечних фондів: виклики сьогодення.
- Scopus у роботі дослідника.
- Авторське право у бібліотеці.
- Пошукові запити у Web of Science Core Collection без таємниць.
- Оцифрування книг: бібліотеки і закон.
- Робота бібліотеки під час надзвичайних ситуацій природного, соціального, техногенного та воєнного характеру.
- Актуальні проблеми бібліотечної статистики. тощо

ДРУКОВАНИЙ ФОНУ БІБЛІОТЕКИ

Друкований фонд - **360185 прим.** у т.ч. рідкісних та цінних документів – **2602** прим. залишився в науковій бібліотеці ТДАТУ в окупованому Мелітополі. За попередньою інформацією, з фонду наукової бібліотеки вилучили українську історичну та художню літературу, літературу про майдан і АТО. Взагалі все, що не збігається з постулатами кремлівської пропаганди, вилучалось з фондів бібліотек Мелітополя. Це схоже на лінгвоцид – наступ на українську мову і знищення української ідентичності і культури.

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ

Спроможність бібліотеки сьогодні залежить від того, яким електронним ресурсом вона володіє, чи готова надати доступ до інформаційних ресурсів власної генерації і світових інформ ресурсів. Цифровізація інформаційних ресурсів дали можливість забезпечити освітній процес і працювати науковій бібліотеці у дистанційному режимі, що є надзвичайно важливим під час надзвичайних ситуацій.

Після релокації ТДАТУ до Запоріжжя, достатньо швидко було відновлено роботу вебсайти університету і наукової бібліотеки. Для поновлення роботи електронних ресурсів НБ знадобився час і знання ІТ служб НБ і університету.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ НБ

Створення електронних ресурсів власної генерації впродовж багатьох років надало можливість бібліотеці забезпечити користувачів НБ необхідними інформаційними ресурсами в умовах дистанційного навчання через єдине вікно доступу - веб-сайт наукової бібліотеки.

На сьогодні електронні ресурси НБ наступні:

- Електронний каталог - **114** тис. бібліографічних записів
- Електронна бібліотека (повнотекстові ресурси) - **30** тис. док.
- Інституційний репозитарій «ElarTSATU» (електронний повнотекстовий архів видань університету) <http://elar.tsatu.edu.ua/> - **16166** док.
- Тематичні колекції е- видань за спеціальностями
- Вебсайт наукової бібліотеки <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Передплачені МОН України ресурси Scopus, Web of Science
- Електронні ресурси тестового та відкритого доступу - БД документів для наукових досліджень та навчання: EBSCO Publishing, DOAJ , EURO PAGES, FAOSTAT, AGORA, AGRICOLA, CARIS, УКРАПРОТЕКА тощо.

Електронний каталог

Кількість записів в БД Електронного каталогу на 01.01.2024 року – **114171** бібліографічний запис.

БД Електронного каталогу:

БД TSATU Фонд бібліотеки

БД RB Рідкісні та цінні видання

БД PPS Публікації викладацького складу

БД STORY Історія та сьогодення ТДАТУ

БД РВМ Наукові праці бакалаврів та магістрів
БД PATENTS – Патенти ПВС ТДАТУ
БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ

Кількість звернень до ЕК – 1786

Інституційний Репозитарій ТДАТУ ElarTSATU

ElarTSATU

Інституційний репозитарій

Інституційний репозитарій

DMYTRO MOTORYNI
TAVRIA STATE AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY

ISSN: 2524-0714

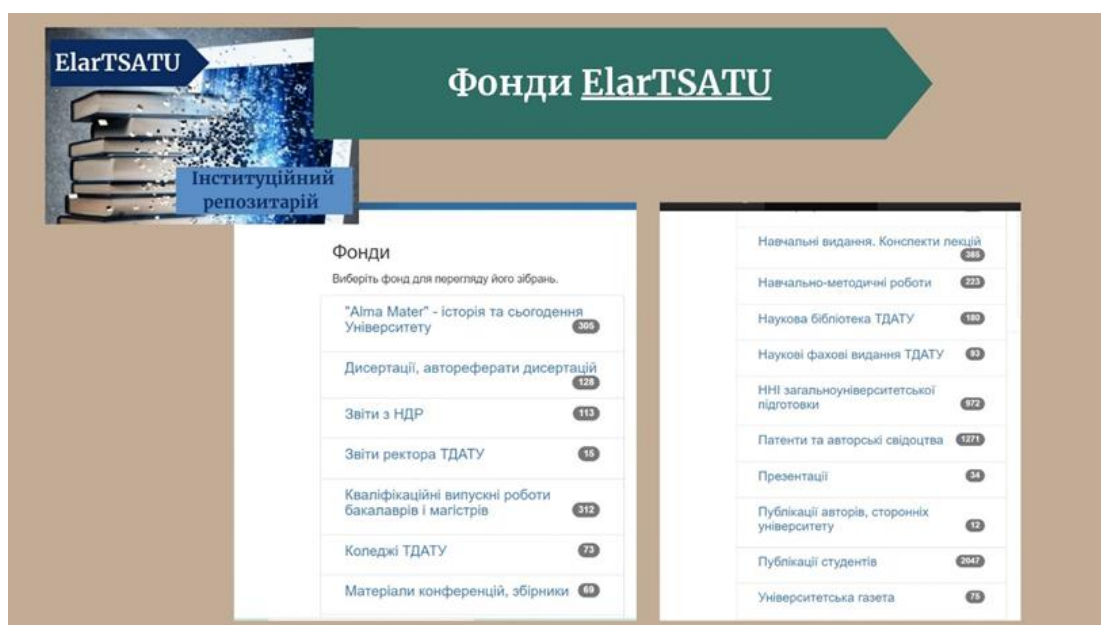
<http://elar.tsatu.edu.ua/>

ElarTSATU - Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Ласкаво просимо на сайт Інституційного репозитарія Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного! Наш електронний архів накопичує, зберігає і надає вільний, довгостроковий доступ до електронних версій наукових публікацій, науково-методичних і навчальних матеріалів, створених науковцями, аспірантами та студентами ТДАТУ. Надсилайте Ваші матеріали на e-mail: lib.nauka@tsatu.edu.ua

Впродовж року усі ресурси, по можливості, поповнювались новими документами. Найбільша увага була приділена наповненню Інституційного репозитарію, Електронної бібліотеки і тематичних колекцій за спеціальностями.

На 01.01.2024 Репозитарій налічує **16166** електронних документів. У складі репозитарію ElarTSATU - 22 колекції, 44 підколекції:

ElarTSATU

Інституційний репозитарій

Фонди ElarTSATU

Виберіть фонд для перегляду його збірань.

Фонд	Кількість документів
"Alma Mater" - історія та сьогодення Університету	309
Дисертації, автореферати дисертацій	123
Звіти з НДР	113
Звіти ректора ТДАТУ	16
Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів	312
Коледжі ТДАТУ	73
Матеріали конференцій, збірники	69
Навчальні видання, Конспекти лекцій	248
Навчально-методичні роботи	223
Наукова бібліотека ТДАТУ	180
Наукові фахові видання ТДАТУ	83
ІНІ загальноуніверситетської підготовки	972
Патенти та авторські свідоцтва	1271
Презентації	34
Публікації авторів, сторонніх університету	12
Публікації студентів	2047
Університетська газета	76

Наповнення репозитарію

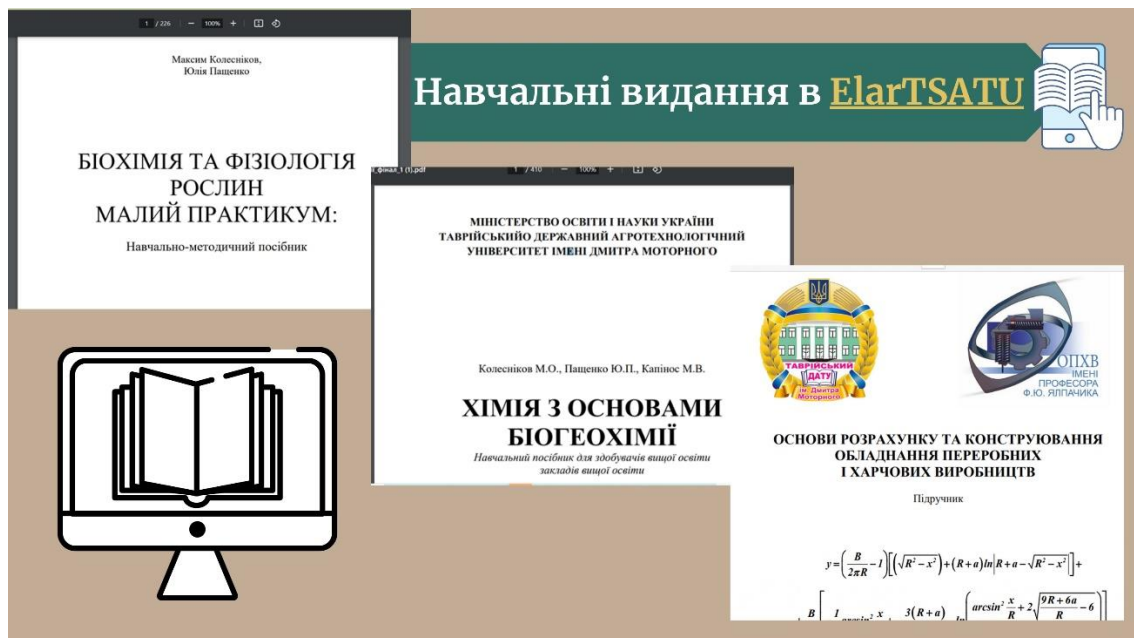
№	Колекції ElarTSATU	Всього е-док. на 01.01.2024	Завантаже но у 2023
1	"Alma Mater" - історія та сьогодення Університету	308	7
2	Дисертації, автореферати дисертацій	128	15
3	Звіти з НДР	114	33
4	Звіти ректора ТДАТУ	15	4
5	Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів	312	14
6	Коледжі ТДАТУ	73	1
7	Матеріали конференцій, збірники	74	17
8	Монографії	168	5
9	Навчальні видання. Конспекти лекцій.	387	12
10	Навчально-методичні роботи (архів)	223	-
11	Наукова бібліотека ТДАТУ	183	6
12	Наукові фахові видання ТДАТУ	100	25
13	ННІ загальноуніверситетської підготовки	1102	58
14	Патенти та авторські свідоцтва	1271	-
15	Презентації	33	1
16	Публікації авторів, сторонніх університету	12	-
17	Публікації студентів	2050	12
18	Університетська газета	75	-
19	Факультет Агротехнологій та екології	1609	344
20	Факультет Економіки та бізнесу	2993	333
21	Факультет Енергетики і комп'ютерних технологій	1715	435
22	Факультет Механіко-технологічний	3326	490
	Всього	16166	1803

Всього завантажено до репозитарію за 2023 рік - **1803** док.

Відредаговано -185 док., Вилучено – 15 док.

Була оновлена версія програми DSpace. До структури репозитарію ElarTSATU було додано нові поля метаданих:

- DOI – ідентифікатор статей
- бібліографічний опис публікації
- розпочато застосування ідентифікатора ORCID

Студенти мають можливість скористатись навчальними виданнями, розміщеними в репозитарії.

Кожного кварталу наукова бібліотека складала Топ-20 публікацій в Інституційному репозитарії ТДАТУ, які найчастіше переглядалися. Топ розміщується на сайті та в соц. мережах НБ.

Електронний архів ТДАТУ зареєстрований у світових директоріях: ROAR, DuraspaceRegistry, ROARMAP, Citefactor, BASE тощо., що надає змогу представляти наукову діяльність ТДАТУ не лише в нашій країні.

За 2023 рік до Репозитарію:

Звернулося – 10850 користувачів

Переглянуто і завантажено користувачами - 29731 документ

Динаміка звернень

Рік	Кількість звернень
2023	10850
2021	136545
2020	168 276

Електронна бібліотека

- Електронна бібліотека (повнотекстові ресурси) - 30 тис. док.

ЕК і ЕБ були поновлені у вересні 2023 року, але актуалізація цих ресурсів ще триває.

WEB-представництво наукової бібліотеки

Соціальні веб-комунікації з користувачами відбуваються через сайти бібліотек та соціальні мережі. Серед ефективних засобів популяризації ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ в мережі Інтернет є:

- Web – сайт наукової бібліотеки - відвідувань **76,443**
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Вільна енциклопедія «Вікіпедія» - <https://uk.wikipedia.org/wiki>
- Наукова бібліотека ТДАТУ Facebook <https://www.facebook.com/libtsatu>
- Наукова бібліотека Таврійського ДАТУ (новий) - <https://www.youtube.com/@user-kg5ld5cb2h>
- Наукова бібліотека в телеграм <https://t.me/nbtsatu>

Вся актуальна інформація наукової бібліотеки висвітлюється у веб-ресурсах. На жаль, активний розвиток цих ресурсів уповільнився через брак можливостей. Але думаємо, що це тимчасово.

Впродовж року проводилось інформування користувачів щодо знаменних і пам'ятних, ювілейних дат. Палітра інформаційної мозаїки наступна:

- Крути – боротьба за майбутнє України
- Соборність – мета Перемоги
- Василь Симоненко. Життя як спалах блискавки
- Трагічний, величний і вічний Василь Стус
- Українська мова це бронезилет нації
- Наш Герб – наш символ Перемоги
- У єдності – наша сила і міць, наша Перемога!

- Земля – наш дім. Україна – рідна земля
- Ліна Костенко — совість і серце української літератури
- Ода державності. День Державного гімну України
- Наш Тарас Шевченко...Спогади
- Міжнародний день пам'яті Чорнобиля
- Маяк в океані часу. Всесвітній день книги та авторського права
- Квітка Цісик. Народжена з душею України
- Шануймо своїх Героїв
- Вишиваємо нашу Перемогу
- Поезія Вільних: вірші про війну
- Бібліотеки в годину війни

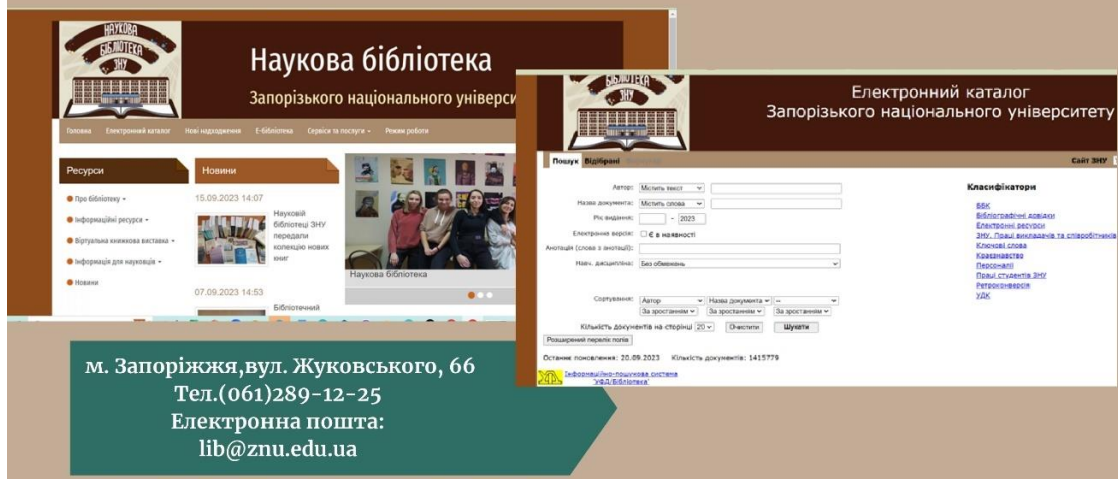
Та багато інших...

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Наукова бібліотека ТДАТУ через окупацію, з 27 травня 2022 року позбавлена можливості надавати користуватись друкованим фондом НБ. І це є великим викликом. Незважаючи на складні умови, співробітники і студенти ТДАТУ мають необхідний доступ до бібліотечного фонду бібліотек-партнерів. З метою інформаційно-бібліотечного забезпечення освітнього і наукового процесів, з бібліотеками ЗВО Запоріжжя була досягнута домовленість щодо обслуговування викладачів і студентів ТДАТУ у наукових бібліотеках Запорізького Національного університету і НУ «Запорізька політехніка». Також колеги з Одеського національного технологічний університет – ОНТУ люб'язно дозволили користуватись ЕБ університету нашим науковцям. Вдячні усім колегам і партнерам.

Надання можливості користування фондами і послугами бібліотек-партнерів ЗВО

Проведена онлайн кураторська година з бакалаврами 1 курсу факультету АТЕ.

В умовах переміщеного університету надавались наступні інформаційно-бібліотечні послуги:

- Сайт НБ з актуальною інформацією <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Інституційний репозитарій ElarTSATU <http://elar.tsatu.edu.ua/>
- Для дослідників: науковців, молодих вчених і магістрів пропонуємо тематичні колекції наукових видань України відкритого доступу <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/ukrajinski-naukovi-fahovi-vydannja/>

Наукова бібліотека продовжує дистанційно надавати послуги та консультації з наступних питань:

- присвоєння індексу УДК до публікації;
- редагування профілю дослідника у Scopus, WOS, Google Scholar.
- оформлення списку джерел до наукової статті за вимогами видання;
- оформлення наукового та навчального видання (монографія, підручник, навчальний посібник тощо);
- консультування з питань оформлення списку використаних джерел;
- підготовка до публікації наукових фахових видань ТДАТУ, матеріалів конференцій, збірок ТДАТУ: бібліографічне редагування статей і пристатейних списків;
- допомога у складанні бібліографічних списків відповідно до Міжнародних стилів цитування та посилання в наукових роботах.
- Підготовка наукових фахових видань
- Бібліографічне редагування пристатейних списків джерел
- Консультування редакторів видань і науковців
- Редагування за запитом НПП бібліографії у списках публікацій.
- Формування інформаційної компетенції користувачів.
- Інформаційно-консультативний супровід наукових досліджень
- Проводиться моніторинг публікаційної активності дослідників ТДАТУ в Google Scholar, Scopus і Web of Science.
- Інформування науковців в системі ВРІ
- Замовлення книг через МБА

Інші послуги

№	Послуги, сервіси	кількість
1	Бібліографічна підготовка наукових фахових видань	15 збірок
	- Бібліографічне редагування пристатейних списків джерел.	4657
	- Бібліографічне редагування статей.	274
	- Консультування науковців, редакторів НФВ ТДАТУ щодо оформлення видань, статей,	37

	бібліографії відповідно до міжнародних та вітчизняних стандартів.	
	- редагування за запитом НПП бібліографічних описів у списках публікацій.	185
2	Визначення індексів УДК і кодів JEL classification	485
3	Редагування, корегування профілів НПП у наукометричних БД.	45
4	Формування інформаційної компетенції користувачів	
	- медіа-презентація «Патентний пошук» (для магістрів	
	- робота з профілем в ORCID	
	- інформаційні ресурси і послуги наукової бібліотеки (для бакалаврів 1 к.)	
5	Інформаційне супроводження НДР в режимі ВРІ	
	- підготовлено списків\джерел	11/109
	- інформування за темою досліджень	6 тем
6	Моніторинг публікаційної активності НПП - ТОП 20 популярних публікацій в ElarTSATU у 2023 році - ТОП 20 найпопулярніших публікацій репозитарію ElarTSATU (за 8 м.) - ТОП 10 науковців ТДАТУ у Google Scholar за індексом Гірша - Список наукових праць, опублікованих та прийнятих до друку у 2022 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор	
7	Супроводження веб-сайту НБ	
	- Підготовлено актуальної інформації (пости)	295
	- до знаменних і пам'ятних дат	47
	- оновлено рубрики сайту	18
	- Віртуальні експрес-виставки	5
8	Інформаційне супроводження сайту ТДАТУ	

	Виконання довідок, консультацій і т. ч і через віртуальну довідку	84
	Аналітичні огляди «ТДАТУ у національних і міжнародних рейтингах»	18
	Інформаційне супроводження Вступ-2023 (телеграм, ФБ	
	Підготовка імідж-статей для книг - <i>Флагмани освіти, Україна.</i> - <i>Науковці й освітяни: незламні у війні</i>	

Працівники НБ здійснювали довідково-консультаційну і бібліографічну підтримку наукових фахових періодичних видань Університету. Станом на січень 2024 року до Переліку наукових фахових видань України входить 3 наукові періодичні видання Університету категорії «Б»:

- Праці Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ISSN: друковане - 2078-0877)
- Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
- Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) = Scientific papers of Tavria state agrotechnological university (economic sciences).

Продовжується робота в довгостроковому проєкті «Бібліометрика ТДАТУ». Ведеться супроводження профілів дослідників університету в Google Scholar. Впродовж року проводиться робота з дослідниками по персональному наповненню розділу Праці у міжнародному реєстрі вчених ORCID.

Інформаційному порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «**Бібліометрика української науки**» надана інформація для редагування реєстру науковців ТДАТУ: внесена інформація про дослідників ТДАТУ, додані відсутні, вилучені вибулі.

Проводилось інформаційне супроводження НДР в режимі ВРІ

- підготовлено списків\джерел 11/109
- інформування за темою 6 досліджень

У часи війни ключовим стає готовність та вміння захищати свою державу. Російсько-українська війна 2022 кожного українця зробила воїном, готового на своєму місці робити те, що він вміє та разом з армією наближати перемогу. В умовах війни наукова бібліотека намагаються бути ближче до кожного користувача. Бібліотека гідно тримає інформаційно-культурний стрій. Працюємо задля перемоги і наближаємо її.

Директор наукової бібліотеки

Ольга БІЛОЦЬКА